

PRZYDATNE INFORMACJE DLA OBYWATELEK I OBYWATELI UKRAINY

Dotyczące m.in. pomocy psychologicznej, prawnej, składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, transportu kolejowego na terenie Polski.

PUNKT INFORMACYJNO-POMOCOWY W CZĘSTOCHOWIE

Od poniedziałku, 28 lutego, funkcjonuje **Punkt Informacyjno-Pomocowy w budynku Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Waszyngtona 5**, zlokalizowany **na pierwszym piętrze budynku, w godzinach pracy Urzędu (7.30-15.30)**. Na miejscu będzie dostępny **tłumacz języka ukraińskiego** oraz osoba, która doradzi w sprawach dotyczących pobytu, zasiłku społecznego, pomocy prawnej czy psychologicznej. Można też dzwonić pod **nr tel. 34 37 07 391**.

CZĘSTOCHOWSKA POMOC PSYCHOLOGICZNA DLA OBYWATELEK I OBYWATELI UKRAINY

W związku z atakiem Rosji na Ukrainę i ogłoszonym tam stanem wojny Wydział Edukacji UM oraz Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie oferują pomoc psychologiczną zarówno dla ukraińskich dzieci i młodzieży, jak i dorosłych przebywających w naszym mieście.

Wszyscy zainteresowani mogą zgłaszać się telefonicznie do poradni wchodzących w skład ZPP-P celem umówienia konsultacji i wsparcia. Szczegóły na stronie <http://zppp.ids.czest.pl>

Można dzwonić na następujące numery telefonów:

ZPP-P Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 Częstochowa
ul. Marysia 93 B
Tel. 34 361 94 34 / 533 300 966

ZPP-P Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 Częstochowa
ul. Kosmowskiej 5
Tel. 34 362 24 24 / 739 212 739

ZPP-P Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 Częstochowa
ul. Łukasińskiego 40
(możliwość konsultacji w języku ukraińskim)
Tel. 34 363 25 50 / 533 300 136

CZĘSTOCHOWSKIE CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

ul. Rejtana 7B w Częstochowie (dojeżdża autobus nr 32)
Tel. 34 366 31 21
ccik@cztps.eu

Wszystkie mieszkanki i mieszkańcy Częstochowy mówiący w języku polskim już teraz mogą skorzystać z pomocy Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej, które działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. Oferuje pomoc psychologiczną i prawną, także schronienie w hostelu.

Z pomocy mogą skorzystać wszyscy, którzy czują silny niepokój, pobudzenie i inne reakcje stresowe. Centrum prowadzi działania w celu umożliwienia skorzystania z pomocy w języku ukraińskim.

CZĘSTOCHOWSKA POMOC PRAWNA

Wykaz adwokatów biorących udział w akcji udzielania bezpłatnej pomocy obywatelkom i obywatelom Ukrainy:

- Kasperkiewicz Adam – koordynator akcji, tel. 601-328-466, Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 15/13, adwokat.kasperkiewicz@gmail.com
- Ogłaza Tomasz – zastępca koordynatora, tel. 606-893-434, Częstochowa, ul. Jasnogórska 59/5, adw.oglaza@gmail.com
- Gryś Jerzy – zastępca koordynatora, tel. 605-030-790, Częstochowa, ul. Partyzantów 4/6/4, j.grys@kancelaria-grys.pl
- Bilski Przemysław, tel. 505-062-832, RADOMSKO, ul. Wyszyńskiego 16, bilskiprzemek@wp.pl
- Gajecka Justyna, tel. 695-424-615, Częstochowa, ul. Wieluńska 28, justyna.gajecka@gmail.com
- Bieda Tomasz, tel. 693-378-177, Częstochowa, ul. Kilińskiego 21/10, tomasz.bieda@poczta.fm
- Bojanowski Artur, tel. 798-870-223, arturbojanowski@gmail.com
- Głusińska Ewa, tel. 661-704-548, TOMASZÓW MAZOWIECKI, ul. Browarna 9/2, ewa.glusinska@adwokatura.home.pl
- Kowalski Łukasz, tel. 502-414-113; 733-414-113, Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 41A/I piętro, sekretariat@kancelariakowalski.pl
- Krajewska Magdalena, tel. 508-236-581, Częstochowa, ul. Jasnogórska 27/ lokal 8, m.krajewska250891@gmail.com
- Mastalerz Tomasz, tel. 602-247-553, PIOTRKÓW TRYBUNALSKI, Aleje 3-go Maja 4, tomasz.mastalerz@adwokatura.pl
- Płasińska Marika, tel. 607-360-525, POCZESNA, ul. Południowa 29, marika1@vp.pl
- Piotrowski Przemysław, tel. 601-066-355, TOMASZÓW MAZOWIECKI, ul. Browarna 9/2, przemyslaw.piotrowski@adwokatura.pl
- Semenova Anna, tel. 698-036-755, OLSZTYN K. CZĘSTOCHOWY, ul. Poziomkowa 14, anna.semenova@poczta.onet.pl
- Służalec Michał, tel. 609-738-936, Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 39, sluzalecm@gmail.com
- Sowa Kamila, tel. 783-832-483, Częstochowa, Al. Wolności 33/3a, kamila.sowa.adwokat@interia.pl
- Szulc Artur, tel. 606-473-188, Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 28/3, kancelaria@adwokatszulc.pl
- Windak Michał, tel. 504-065-217, Częstochowa, ul. Kilińskiego 30/4, adwokat.windak@outlook.com

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej może przyznać pomoc jedynie w określonych przypadkach:

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy
 - b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

CAŁODOBOWY TELEFON INTERWENCJI KRYZYSOWEJ DLA UKRAINEK I UKRAIŃCÓW - 539-696-888

TRANSPORT NA TERENIE POLSKI - PKP INTERCITY

Od 26 lutego do 25 marca obywatelki i obywatele Ukrainy mogą podróżować bezpłatnie w klasie 2 w wagonach z miejscami do siedzenia pociągów TLK i IC PKP INTERCITY. Przejazdy te odbywają się na podstawie paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego obywatelstwo ukraińskie. Osoby te mogą

pobierać nieodpłatne rezerwacje, a w przypadku ich braku mogą podróżować bez rezerwacji miejsca. Jeżeli obywatelka/obywatel Ukrainy zakupił już bilet, to może go zwrócić lub wymienić na nieodpłatną rezerwację miejsca. Zwrotu pieniędzy za zakupione bilety dokonujemy bez potrąceń. Realizowane są połączenia między Polską a Ukrainą. Dodatkowi pracownicy PKP Intercity, którzy są na dworcu w Przemyślu koordynują przewozy i organizują ruch.

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI - INFOLINIA DLA OBYWATELI UKRAINY

32 606-32-32 – to numer, pod którym obywatelki i obywatele Ukrainy mogą uzyskać informacje na temat legalizacji pobytu.

Infolinia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego jest czynna:

poniedziałki, środy, czwartki i piątki – 7.30-15.30

wtorki – 7.30-18.00

cudzoziemcy@katowice.uw.gov.pl

Każdy, kto chce wnioskować o ochronę międzynarodową, musi zgłosić się do Straży Granicznej. To ważna informacja dla obywaterek i obywateli Ukrainy w kontekście aktualnego konfliktu.

Osoba, która chce złożyć wniosek do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o udzielenie ochrony międzynarodowej, musi zgłosić się do właściwego organu Straży Granicznej.

Jeżeli wniosek ma dotyczyć także innych osób (małoletnich dzieci, małżonka wnioskodawcy), osoby te również muszą być obecne podczas składania wniosku.

Adres najbliższej placówki Straży Granicznej:

Placówka Straży Granicznej w Katowicach-Pyrzowicach

ul. Wolności 90, Pyrzowice, 42-625 Ożarówice

tel.: (32) 390 34 00, fax: (32) 390 34 05

e-mail: sdo.KatowicePyrzowice@strazgraniczna.pl

Wszystkie niezbędne informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej

<https://www.gov.pl/web/udsc/uchodzczy>

Zgodnie z zawartymi tam informacjami, osoby, które nie podlegają zatrzymaniu w okresie rozpatrywania ich wniosku, mogą korzystać z pomocy socjalnej i opieki medycznej. Zapewnia ją Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Dodatkowych informacji może także udzielić:

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

ul. Jagiellońska 25

40-032 Katowice, tel. 32 207 73 26

lub delegatura tego Wydziału w Częstochowie – ul. Jana III Sobieskiego 7, tel. 34 378 22 27

Kto może złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?

Ochrona międzynarodowa jest udzielana na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobom, które:

1. spełniają warunki do nadania statusu uchodźcy
2. nie spełniają warunków do nadania statusu uchodźcy, ale kwalifikują się do uzyskania ochrony uzupełniającej.

Cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu:

1. rasy,

2. religii,
3. narodowości,
4. przekonań politycznych lub
5. przynależności do określonej grupy społecznej

nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Status uchodźcy nadaje się także małoletniemu dziecku cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, urodzonemu na tym terytorium. Cudzoziemcowi udziela się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez:

1. orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji,
2. tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
3. poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej rozstrzyga w pierwszej instancji Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

W jaki sposób złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?

Osoba, która chce złożyć wniosek do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o udzielenie ochrony międzynarodowej (wnioskodawca) musi zgłosić się do właściwego organu Straży Granicznej. Jeżeli wniosek ma dotyczyć także innych osób (małoletnich dzieci, małżonka wnioskodawcy), osoby te również muszą być obecne podczas składania wniosku.

W imieniu małoletniego bez opieki wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej składa kurator albo przedstawiciel organizacji międzynarodowej lub pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny sytuacji małoletniego bez opieki organizacja ta uzna, że może on potrzebować takiej ochrony.

Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest możliwe:

1. w trakcie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas kontroli granicznej (należy wówczas poinformować funkcjonariusza Straży Granicznej o chęci wystąpienia z wnioskiem uchodźczym),
2. podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (należy zgłosić się do dowolnego oddziału lub placówki Straży Granicznej),
3. za pośrednictwem komendanta oddziału lub komendanta placówki Straży Granicznej, obejmującego terytorialnym zasięgiem działania siedzibę strzeżonego ośrodka strzeżonego, aresztu dla cudzoziemców, aresztu śledczego lub zakładu karnego - w przypadku, gdy osoba która chce złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej przebywa w wyżej wymienionych miejscach detencji.

W przypadku, gdy cudzoziemiec jest osobą z niepełnosprawnością, osobą w podeszłym wieku, kobietą ciężarną, osobą samotnie wychowującą dziecko lub osobą przebywającą w pieczy zastępczej, szpitalu, areszcie śledczym lub zakładzie karnym i nie może stawić się osobiście w siedzibie organu Straży Granicznej, pisemna deklaracja zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może być złożona za pośrednictwem poczty lub mailowo. Wówczas wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej przyjmuje i rejestruje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Deklaracja zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może dotyczyć także innych osób (małoletnich dzieci, małżonka wnioskodawcy).

W powyższym przypadku przyjęcie wniosku i jego rejestracja następują niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych od dnia przyjęcia deklaracji zamiaru złożenia wniosku, a w razie masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu uzyskania ochrony międzynarodowej - w terminie 10 dni roboczych.

Podczas składania wniosku należy okazać wszystkie posiadane dokumenty (w tym dokumenty tożsamości i podróży) oraz wszystkie posiadane dowody, które mogą potwierdzać sytuację danej osoby. Zasada ta dotyczy zarówno wnioskodawcy jak i wszystkich osób, których dotyczyć ma wniosek.

Wniosek o nadanie statusu uchodźcy jest wypełniany w języku polskim na specjalnym formularzu w oparciu o informacje uzyskane podczas rozmowy cudzoziemca z funkcjonariuszem Straży Granicznej. W razie potrzeby w rozmowie uczestniczy tłumacz języka, w którym porozumiewa się dana osoba.

Złożeniu wniosku towarzyszą dodatkowe procedury takie jak:

1. fotografowanie (obowiązkowe),
2. pobieranie odcisków palców (obowiązkowe dla osób powyżej 14 roku życia),
3. badania lekarskie i zabiegi sanitarne,
4. szczegółowe sprawdzenie osoby (tylko w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa porządku),
5. indywidualna rozmowa dotycząca okoliczności wskazujących, które państwo będzie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Skutki złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej powoduje, że nie wszczyna się postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, a postępowanie wszczęte wcześniej zawiesza się – co do zasady nie dotyczy to jednak kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W przypadku zadeklarowania przez cudzoziemca zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej albo gdy postępowanie takie już się toczy, nie wydaje się ani nie wykonuje się decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu – co do zasady nie dotyczy to jednak kolejnej deklaracji ani kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

<https://www.katowice.uw.gov.pl/wydzial/wydzial-spraw-obywatelskich-i-cudzoziemcow/harmonogram-styczen-2022-4>

<https://www.katowice.uw.gov.pl/wydzial/wydzial-spraw-obywatelskich-i-cudzoziemcow/harmonogram-styczen-2022-5>

W Śląskim Urzędzie Wojewódzkim Oddział w Częstochowie uruchomiony został Punkt informacyjno-doradczy dla cudzoziemców spoza UE utworzony w ramach projektu „Wsparcie integracji cudzoziemców w województwie śląskim”, który realizowany jest w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (nabór ograniczony 14/8-2017/OG-FAMI).

Punkt mieści się w Biurze Obsługi Klienta Paszportowego (stanowiska 1 i 2) w budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego Oddział w Częstochowie przy ulicy Sobieskiego 7.

Godziny pracy punktu będą zsynchronizowane z godzinami otwarcia Urzędu (Biuro Obsługi Klienta Paszportowego), z uwzględnieniem wydłużonego czasu pracy w jednym dniu tygodnia ([aktualne godziny pracy](#), [current working hours of the point](#), [время работы пункта](#), [графік роботи пункту](#))

Usługi w ramach pomocy informacyjno-doradczej w Punkcie będą świadczone bezpłatnie.

Punkt będzie funkcjonował do 30 maja 2022 roku.

Zakres doradztwa i pomocy w Biurze Obsługi Klienta obejmuje:

- udzielanie ogólnych informacji dotyczących możliwości i sposobu legalizacji pobytu w Polsce;
- udzielanie informacji dotyczących dokumentacji wymaganej do legalizacji pobytu;

- pomoc przy wypełnianiu wniosków;
- informowanie o prawach i obowiązkach cudzoziemców podczas ich pobytu w Polsce wynikających z ustawy o cudzoziemcach oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Działania z zakresu doradztwa i pomocy

- pomoc administracyjno-prawna świadczona przez radcę prawnego specjalizującego się w udzielaniu porad klientom cudzoziemskim, w szczególności w zakresie statusu prawnego cudzoziemców i legalizacji ich pobytu. Ponadto przewidywane jest udzielanie podstawowych porad w zakresie prawa rodzinnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa cywilnego i karnego;

Z pomocy Punktu mogą korzystać:

1. cudzoziemcy nie będący obywatelami Unii Europejskiej, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach tj.:
 - na podstawie wizy, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 4-6, 9-13,17, 18a-21, 23-25 tj. w celu:”
 - prowadzenia działalności gospodarczej;
 - wykonywania pracy, w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, na podstawie wpisanego do ewidencji oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi,
 - wykonywania pracy sezonowej, w okresie nieprzekraczającym 9 miesięcy w roku kalendarzowym;
 - wykonywania pracy innej niż wymieniona wyżej;
 - odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich lub kształcenia się w szkole doktorskiej;
 - szkolenia zawodowego;
 - kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż wyżej określone;
 - dydaktycznym;
 - prowadzenia badań naukowych i rozwojowych;
 - dołączenia do obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim;
 - przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
 - przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny osoby przebywającej w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Karty Polaka;
 - korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka;
 - repatriacji;
 - przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe;
 - realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia z rodzin;
 - realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;
 - realizacji zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art.160 pkt1, 3, 4 lub 6 Ustawy o cudzoziemcach;
 - innym niż wymienione w art. 60 ust. 1 pkt 1-24b ustawy o cudzoziemcach.
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, pobyt stały (za wyjątkiem art. 195 ust. 1 pkt 6a -tj. cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy nie krótszy niż 5 lat na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych – jednak wyłączenie to nie dotyczy osób, które otrzymały zgodę na pobyt ze względów humanitarnych) oraz pobyt rezydenta długoterminowego UE;
 - na podstawie dokumentu potwierdzającego posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”;
 - zgody na pobyt ze względów humanitarnych.
2. Dzieci wyżej wymienionych osób (nie będące obywatelami UE) urodzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Pozostałe dzieci podlegają, odpowiednio, warunkom z punktów 1, 3, 4, 5 i 7.
3. Cudzoziemcy, którzy złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na czas oznaczony w trybie abolicji, a obecnie przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie stempla, którzy:

- złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy (art. 108 ust. 1 pkt 2);
- złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały (art. 206 ust. 1 pkt 2);
- złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- złożyli wniosek o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej (art. 81 ust. 1 pkt 1), w którym uzasadnienie jest zgodne z jednym z celów wskazanych w art. 60 ust. 1 pkt 4-6, 9-13, 17, 18a-21, 23-25 - patrz pkt 1.;
- złożyli wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 300 ust. 4).

4. Przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego.

5. Cudzoziemcy nie będący obywatelami UE, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy są w trakcie uzyskania zezwolenia na legalny pobyt w Polsce.

UWAGA! Wsparcie dla tych osób jest ograniczone do pomocy w uzyskaniu legalnego pobytu.

6. Małżonkowie, wstępni oraz zstępni osób należących do grup w punktach 1-4 oraz 7 i 8, w takim zakresie, jaki jest konieczny do skutecznej realizacji działań, w tym będący obywatelami Polski lub innych krajów Unii Europejskiej.

7. Osoby, nie będące obywatelami UE, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie, które złożyły wniosek o:

- udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy (art. 108);
- udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały (art. 206);
- udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE (art. 233);
- przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej (art. 87), w którym uzasadnienie jest zgodne z jednym z celów wskazanych w art. 60 ust. 1 pkt 4-6, 9-13, 17, 18a-21, 23-25 - patrz pkt 1.;
- przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 300) i uzyskały w dokumencie podróży odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia. Cudzoziemcy, którzy złożyli wyżej wymieniony wniosek, lecz nie otrzymali odcisku stempla w dokumencie podróży mogą korzystać jedynie ze wsparcia ograniczonego do pomocy w uzyskaniu legalnego pobytu w Polsce (patrz punkt 5 powyżej). Z pełnego wsparcia mogą korzystać od momentu uzyskania odcisku stempla w dokumencie podróży.

8. Cudzoziemcy nie będący obywatelami UE, przebywający na terytorium RP legalnie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin:

- na podstawie prawa pobytu przez okres dłuższy niż 3 miesiące (art. 18) lub prawa pobytu stałego (art. 43).

9. Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom, zamieszkującym i przebywającym na tym terytorium, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy, nadany w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

10. Art. 5. ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje:

1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 przesłanki obligatoryjnego udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 przesłanki obligatoryjnego udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35, 2023, 2320 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 159 i 1918), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;

3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 objaśnienie pojęć ustawowych pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1697), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoba, która złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej może zostać zatrzymana, a następnie umieszczona w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na okres do 60 dni. Postanowienie w tej sprawie wydaje sąd. Okres pobytu w ośrodku może ulegać przedłużeniu.

Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej musi być złożony za pośrednictwem straży granicznej, która przekazuje go następnie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Cudzoziemiec musi poinformować funkcjonariusza Straży Granicznej, że pragnie ubiegać się o udzielenie ochrony międzynarodowej, używając np. międzynarodowego określenia „azyl”.

Wjeżdżając do Polski cudzoziemiec może złożyć wniosek na przejściu granicznym lub przy odprawie na lotnisku. Gdy cudzoziemiec już znajduje się w Polsce, może złożyć wniosek w placówce lub oddziale Straży Granicznej - właściwym ze względu na miejsce swojego zamieszkania (a zatem już nie tylko w Warszawie). Jeśli cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, w areszcie dla cudzoziemców, w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, może złożyć wniosek w placówce lub oddziale straży granicznej, który obejmuje terytorialnym zasięgiem działania siedzibę miejsca, w którym przebywa.

UWAGA WAŻNE!

Można złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej także wtedy, gdy cudzoziemiec przebywa w Polsce na podstawie wizy lub gdy ma kartę pobytu.

Co to jest TZTC?

Od momentu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemiec przebywa legalnie w Polsce. Musi oddać swój paszport do depozytu na czas trwania procedury, a w zamian otrzyma dokument zwany **Tymczasowe Zaświadczenie Tożsamości Cudzoziemca (TZTC) - potocznie zwane wizą**. Tymczasowe Zaświadczenie Tożsamości Cudzoziemca jest to dokument, który potwierdza tożsamość oraz uprawnia do pobytu na terenie Polski aż do zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej decyzją ostateczną. Dokument ten cudzoziemiec otrzyma od Straży Granicznej po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie później niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia. Pierwsze TZTC ważne jest przez 90 dni. Po tym czasie trzeba złożyć do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wniosek o wydanie nowego TZTC. Szef Urzędu wydaje je na okres 6 miesięcy. Cudzoziemiec powinien składać wniosek o nowe TZTC za każdym razem, gdy mija termin ważności poprzedniego, gdy zmieniły się dane w nim zawarte bądź urodziło się nowe dziecko. Warto zrobić to z pewnym wyprzedzeniem, gdyż wydanie nowego TZTC może trwać nawet około jednego miesiąca.

W czasie trwania postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemiec ma prawo

otrzymywać pomoc socjalną udzielaną w ośrodku dla cudzoziemców lub poza nim. Prawa do pomocy socjalnej nie ma, gdy udzielono ochrony uzupełniającej, zezwolenia na pobyt humanitarny, zezwolenia na pobyt tolerowany, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Cudzoziemiec nie otrzyma pomocy socjalnej także wówczas, gdy przebywa w placówce opiekuńczo wychowawczej, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, gdy jest tymczasowo aresztowany lub odbywa karę pozbawienia wolności. Jeśli w ciągu 2 dni od złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemiec nie stawi się w ośrodku recepcyjnym, wówczas jego postępowanie zostanie umorzone.